

УДК [37:069]:(477.8)-043.86

<https://doi.org/10.37041/2410-4434-2020-15-4>

**ДИЗАЙН І ПІДПРИЄМНИЦТВО:
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ПІДГОТОВКИ ДО ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В СИСТЕМІ ДИЗАЙН-ОСВІТИ**

Світлана Алексєєва,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник лабораторії
професійної кар'єри Інституту професійно-
технічної освіти НАПН України
ORCID iD <https://orcid.org/0000-0002-8132-0465>
e-mail: alekseeva.ipto@gmail.com

***Анотація.** У статті проведено аналіз основних ознак поєднання дизайну і підприємництва. Визначено особливості підприємницької діяльності в дизайні як процесу становлення самобутніх молодих творців інноваційних ідей і проєктів, авторів неординарних методик і технологій, винахідників нових способів і шляхів розвитку суспільства. Відповідно до кваліфікаційної характеристики професії визначені основні професійні функції дизайнера, систематизовані різні типи підприємців у сфері дизайну. Креативні та інноваційні творчі ідеї трансформуються підприємцями у сфері дизайну в стійкі бізнес-моделі, впроваджуються різні новаторські підходи. Сьогодні можна визначити широке коло підприємців культурного сектору, які ведуть діяльність за широким спектром напрямів у галузі культури та мистецтва, зайняті в різних галузях креативної індустрії. Розкрито проблеми і перспективи підготовки майбутніх дизайнерів до підприємницької діяльності, окреслені напрями подальших пошуків. Методологічною основою підготовки дизайнерів на сьогодні постає «трикутник» основних функцій сучасного дизайну: соціально-культурної,*

утилітарно-споживчої і естетично-підприємницької. Підприємці у сфері дизайну повинні мати широкий світогляд, високий інтелектуальний потенціал і рівень культури, здатність до самовдосконалення, вміння творчо підходити до вирішення проблем та обирати оптимальні варіанти рішень. Все це має бути впроваджено в освіту дизайнерів.

Ключові слова: дизайн, підприємництво, арт-підприємець, підприємець у сфері культури, підприємці в сфері мистецтва, підприємець, який діє в інтересах спільноти, соціальні підприємці, віртуальний підприємець у сфері мистецтва.

Постановка проблеми. Сучасна система дизайн-освіти переважно зорієнтована на професійну підготовку і застарілі уявлення про гармонійний розвиток людини, а не на всебічну підготовку до майбутнього життя. Випускники не підготовлені до життя в умовах інноваційної економіки, не знають, як розпочати власну підприємницьку справу, хоча підприємництво є одним із різновидів творчої, пошукової, ризикової соціальної діяльності і в більшості країн світу вважається одним із найпрестижніших. Адже саме цей вид діяльності у відповідних умовах найкращим чином виявляє особистісну сутність працівника. Формування підприємця в дійсності означає процес становлення самобутніх молодих творців інноваційних ідей і проєктів, авторів неординарних методик і технологій, винахідників нових способів і шляхів розвитку суспільства.

Досвід передових країн світу переконливо свідчить, що в сучасних умовах підприємництво є найпрогресивнішою системою ведення господарства незалежно від соціально-економічного устрою суспільства. Наприклад, підприємництво як найбільш гнучка форма організації виробництва оперативно реагує на потреби ринку, на найновіші досягнення наукового прогресу, сприяє своєчасним структурним зрушенням в економіці. Крім того,

підприємництво як дієва організаційно-господарська творчість передбачає уміння вести справу саме вільної особистості, з сформованим почуттям чесності, порядності, сумлінності, а це сприяє впровадженню демократичних принципів суспільного й економічного життя, бажанню самореалізації, досягненню професійного успіху.

Сучасний фахівець з дизайну повинен мати широкий світогляд, високий інтелектуальний потенціал і рівень культури, здатність до самовдосконалення, вміння творчо підходити до вирішення проблем та обирати оптимальні варіанти рішень, здатність до аналізу, вміння орієнтуватись в умовах швидко змінюваних дизайн-тенденцій ринкового середовища. Науковці у сфері дизайну стверджують, що сьогодні дизайн – це комплексна міждисциплінарна проєктно-художня діяльність, інтегруюча природничо-наукові, технічні, гуманітарні знання, інженерне та художнє мислення, спрямована на формування на промисловій основі предметного світу в надзвичайно великій «зоні контакту» його з людиною в усіх без винятку сферах життєдіяльності.

Визначені аспекти актуалізують проблему дизайну і підприємництва, зокрема таку сторону, як підготовка майбутніх дизайнерів до підприємництва. Адже за такого підходу можливе формування соціально активної особистості з високою компетентністю, мобільністю і професіоналізмом; розвиток комплексу якостей сучасного фахівця: професійного мислення, соціальної і професійної відповідальності; формування потенціалу саморозвитку і самовдосконалення, а в суспільстві – людського капіталу; розвиток збалансованої загальнокультурної, спеціальної і практичної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, виокремлення невирішених її частин. Загальні проблеми дизайн-освіти є предметом різнобічного дослідження науковців: О. Генісаретського, В. Даниленко, С. Кожуховської, Є. Лазарева, В. Сидоренко, О. Трошкіна. Теоретико-методичну специфіку професії дизайнера і

процедурні аспекти дизайн-проектування розкрили у своїх наукових працях В. Рунге, В. Сеньковський. Питанням підготовки фахівців-дизайнерів в Україні приділяли увагу С. Алексеева, А. Аронова, Т. Мала, М. Пічкур, І. Продан, В. Прусак, І. Риждова, В. Тименко, С. Чирчик. Науковці зазначали, що підготовка фахівців-дизайнерів нерозривно пов'язана насамперед із економічним і соціальним розвитком суспільства. Світова практика переконливо доводить, що для успішного розвитку суспільства важливе взаємодоповнення науки, мистецтва і виробничих технологій, особливо, у процесі підготовки фахівців з дизайну для різних галузей життєдіяльності суспільства. Наукова, економічна і культурна сфери не лише взаємозалежні, вони глибоко проникають одна в одну, створюючи суспільне середовище, сприятливе для розвитку творчого потенціалу, підприємливості, культурного самовираження майбутніх дизайнерів. Освітньо-культурний синтез естетичного і раціонального, художнього і утилітарного є методологічною основою для розвитку дизайн-освіти, для виявлення і підтримки інтелектуально і творчо обдарованої студентської молоді.

Метою статті є аналіз основних ознак поєднання дизайну і підприємництва, вивчення проблеми і перспектив підготовки майбутніх дизайнерів до підприємницької діяльності.

Виклад основного матеріалу. Стратегічною метою сучасної освіти є формування високоосвіченої, інтелігентної, самодостатньої творчої особистості з інноваційним типом мислення і діяльності, здатної гідно відповісти на виклики сьогодення. Сучасні соціально-економічні умови і конкуренція на ринку праці зумовлюють необхідність володіння майбутніми дизайнерами основ підприємницької діяльності. Особливо ця проблема актуальна в умовах євроінтеграції та глобалізації господарських процесів в Україні, де зростає соціально-економічна важливість підприємництва.

На кожному етапі економічного розвитку залежно від рівня розвитку продуктивних сил, змісту державної економічної політики формується певні ознаки підприємницької діяльності, розвиваються саме такі, що найбільше потрібні в конкретних історичних умовах. Так, у XVII ст. особливого значення набуває підприємницький ризик, у XVIII ст. з'явилася необхідність розмежування функцій власника і підприємця. Наприкінці XIX ст. виокремлюють самостійну постать менеджера, який здійснює функції управління в інтересах фірми і отримує від цього особисту вигоду. В середині XX ст. науково-технічна революція висунула на перший план підприємця-новатора, який прагне пошуку інноваційних підходів до вирішення проблем, стає ініціатором перетворень, носієм економічного і науково-технічного прогресу. У західних країнах після багатьох десятиріч еволюції, в умовах постіндустріального суспільства і соціально-орієнтованої економіки, сформувалися певні загальнолюдські цінності. Підприємництво все більше набуває соціальної спрямованості. Значною мірою завдяки цьому забезпечується добробут нації, збільшується зайнятість, відбувається самореалізація трудових здібностей підприємцем і найманим працівником.

За такого підходу й актуалізується проблема підготовки до підприємницької діяльності сучасних дизайнерів. Дизайн за своєю суттю є інтегральною творчістю, органічним сплавом високої естетики і практичної доцільності. Особисті якості, наявність яких бажана для дизайнерів, це: творчі та художні здібності, креативність, сприйняття просторового співвідношення предметів, увага до деталей, здатність до створення образу за словесним описом, до зорових уявлень, уміння передбачати результат, абстрактність, асоціативність і гнучкість мислення, навички креслення, здатність до конструювання і проєктування, художні здібності, почуття смаку, гармонії і симетрії. Відповідно до кваліфікаційної характеристики професії, дизайнер розроблює: художньо-

конструкторські проекти виробів (комплексів) виробничого та побутового призначення, забезпечуючи високий рівень споживчих властивостей і естетичних якостей конструкцій, які проектуються, відповідність їх до техніко-економічних вимог і прогресивної технології виробництва, вимог ергономіки; компонувальні й композиційні рішення; потрібну технічну документацію на вироби (креслення компонування і загального виду, ескізи і робочі креслення для макетування, демонстраційні рисунки, кольорографічні ергономічні схеми, робочі проекти моделей); здійснює: відбір і аналіз патентної та іншої науково-технічної інформації, необхідної на різних стадіях (етапах) художнього конструювання; пошук найбільш раціональних варіантів рішень, конструкційно-оздоблювальних матеріалів і деталей зовнішнього оформлення, об'ємно-просторове і графічне проектування, деталізацію форм виробів; контроль відповідності робочих креслень виробів і технологічної оснастки до художньо-конструкторського проекту, а також авторський нагляд за реалізацією художньо-конструкторських рішень у процесі проектування, виготовлення, випробування, доведення дослідних зразків виробів і підготовку технічної документації для серійного (масового) виробництва, вносить до неї потрібні зміни; вивчає: вимоги замовника до проєктованих виробів, технічні можливості підприємства щодо їх виготовлення; передовий вітчизняний і світовий досвід у галузі художнього конструювання з метою використання його в практичній діяльності; готує: дані для розрахунків економічного обґрунтування запропонованої конструкції; матеріали для проведення робіт із стандартизації в галузі художнього конструювання; відгуки і висновки щодо раціоналізаторських пропозицій і винаходів, що стосуються розроблених конструкцій виробів, проєктів стандартів, технічних умов та інших нормативних документів з художнього проектування.

У зв'язку із зазначеним можливо говорити про підприємництво в сфері дизайну, до основних характеристик якого відноситься раціональне і гармонійне узгодження економічних інтересів, а також соціально-економічних потреб суспільства. Підприємці в сфері дизайну беруть креативні та інноваційні творчі ідеї і трансформують їх у стійкі бізнес-моделі, знаходячи ресурси та розпоряджаючись ними абсолютно несподіваним чином, а також впроваджуючи різні новаторські підходи, при цьому беручи на себе певну частку ризиків. Вони вміють розпізнавати можливості та тенденції, що надходять ззовні. До цього належать не тільки ринкові, а й соціальні, гуманітарні, культурні можливості.

Сьогодні вже можна говорити про різні типи підприємців в сфері дизайну, зокрема: арт-підприємець (Art-repreneur) – творча людина, яка, окрім безпосередньо самої творчої діяльності, ще й вирішує питання, пов'язані з виведенням свого продукту на ринок, наприклад: залучення коштів, робота з клієнтами, просування продукту, управління фінансами тощо; підприємець у сфері культури (Culturepreneur) – це поняття має ширше значення, ніж «арт-підприємець», і стосується працівників культурного сектору, які ведуть діяльність – самостійно або в межах організації, за широким спектром напрямів у галузі культури та мистецтва; назва «креативний підприємець» (Creative entrepreneur) стосується осіб, зайнятих у різних галузях креативних індустрій. Такі підприємці є засновниками та керівниками підприємств із творчою складовою, некомерційних організацій або соціальних підприємств. Підприємці в сфері мистецтва (Business entrepreneurs in the arts) – засновники та власники комерційних організацій; соціальні підприємці (social entrepreneurs) беруть участь у вирішенні соціальних проблем і набувають авторитету у суспільстві, розширюючи права та можливості людей, груп і спільнот; підприємець, який діє в інтересах громади (Community entrepreneur) – це той, хто стимулює економічну діяльність у своїй спільноті та

бере участь у вирішенні питань, що постають перед цим регіоном або містом, розширюючи можливості для працевлаштування на низовому рівні. Віртуальний підприємець у сфері мистецтва (Digital entrepreneur in the arts) – використовує міць нових технологій і онлайн-інструментарій для пошуку та реалізації можливостей на міжнародному рівні, для створення нового бізнесу, для поширення інформації, для реалізації товарів і послуг через інтернет та/або для співпраці з клієнтами та партнерами.

Підприємництво – це здатність і готовність розвивати бізнес і системно керувати ним з метою отримання прибутку. Архітектурне бюро, музична студія, онлайн-медіа, відеопродакшн, майстерня з виготовлення текстилю, кінофестиваль, рекламне агентство та телеканал – все це формати організації креативного бізнесу та ведення підприємницької діяльності. Основний фактор тут – спрямованість на отримання прибутку за допомогою художніх ідей і креативу.

Отже, які види підприємництва існують у сфері креативних індустрій?

Культурне або креативне підприємництво. Йдеться про організовану діяльність, основною метою якої є виробництво або відтворення, просування, поширення та/або комерціалізація товарів, послуг і діяльності культурного, художнього характеру або такого, що пов'язаний із культурним та історичним спадком. Приклади: IZONE – арт-простір, на території якого проводять різноманітні освітні події, виставки вітчизняних і міжнародних митців, фестивалі проєкти. Окрім того, що IZONE самостійно курує й організовує події, простір співпрацює із різними фестивалями. Заробляє на оренді приміщень, кейтерингу, коворкінгу та невеличкому кафе. Культурний проєкт – організація, яка займається альтернативною освітою та пропонує велику кількість онлайн- та офлайн-форматів: лекції, академічні та практичні курси, навчальні мандрівки.

Соціальне підприємництво, орієнтоване на позитивні зміни у суспільстві. Підприємці переважно засновують різноманітні стартапи, аби вирішити екологічні, соціальні та культурні проблеми. Така спрямованість їхнього бізнесу демонструє рівень усвідомленості та відповідальності перед суспільством. Часто проєкти залучають багато волонтерів, іноді повністю складаються із волонтерських команд і спільнот. Приклади: Urban Space – громадський ресторан, отримані кошти від діяльності якого йдуть на соціальні проєкти міста. Кураж Базар – барахолка ВДНГ у Києві, яка на постійній основі виділяє кошти із власної діяльності на благодійність.

Арт-підприємництво дуже тісно пов'язане із двома сферами: кураторством та арт-менеджментом.

Кураторство є нематеріальним видом культурного виробництва, практикою, яку можна окреслити як художню. Куратор формулює концепцію – цілісну й єдину, а також пропрацьовує її (самостійно чи разом з художниками/інституцією) так, щоб та могла комунікувати з глядачем. Також він відповідає на запитання ЗМІ та опікується процесами, що відбуваються після реалізації проєкту, наприклад, бере участь у дискусіях, написанні статей до каталогу. Завданням куратора є і написання тексту до власного проєкту, в якому він формулює основні ідеї та закладає вектори ознайомлення з експозицією та подальшого її аналізу. Тобто усе, що пов'язано зі створенням образу виставки, її цінностями для глядача та смислотворенням, є завданням куратора.

Арт-менеджмент – діяльність, яка дозволяє реалізувати задумане куратором чи художником і контролювати процеси, що мають бути успішно завершені у попередньо визначений час. До роботи арт-менеджера входять виконання операційних завдань, логістика (контроль за перевезенням робіт, наприклад), комунікація щодо оренди, пошук усього необхідного щодо продакшену робіт, домовленості з типографіями, пошук рекламних агенцій тощо. Приклад:

одним із видів арт-підприємництва є галерея. Монетизація діяльності галереї може відбуватися за рахунок багатьох аспектів: продажу картин, що представлені на виставці (переважно галерея отримує відсоток від продажу); платне відвідування виставок та інших заходів; пропозиції оренди приміщення галереї; проведення аукціонів; надання консультаційних послуг; експертиза творів мистецтва; продаж книг та інших медіа, видавничі послуги, дизайн-послуги тощо.

Культурний активізм – одна із форм громадської активності. За допомогою творчих практик (театр, музика, виставки, літературні вечори тощо) активісти представляють альтернативні соціально-політичні уявлення про світ. Вони вирішують суспільні проблеми, приводять до соціальних змін і підвищують рівень культури й обізнаності. Приклади: Конгрес активістів культури – створює та підтримує проекти, що сприяють змінам у країні та світі. Зокрема, організують різноманітні освітні події у сфері культури та мистецтва, є партнерами багатьох організацій у локальних проєктах, займаються культурною політикою, менеджментом культурних проєктів, міжсекторальною співпрацею тощо. Конгрес – повністю некомерційна організація, яка отримує фінансування за рахунок грантів, спонсорства та платформи «Спільнокошт». Організація «Дивовижні» – працює на всеукраїнському рівні. Розпочавши із волонтерської ініціативи й акцій з благоустрою територій, сьогодні команда реалізовує громадські проєкти, що мають на меті залучення суспільства до змін. Організацію спонсують гранти та меценати.

Інституційна діяльність завжди відбувається у межах певних культурних інституцій – організацій, що мають конкретну місію, метою яких є збереження, інтерпретація та поширення культурних, наукових та екологічних знань, а також сприяння діяльності, спрямованої на інформування й освіту громадян з культурних, історичних, наукових та екологічних питань. Культурні інституції, які фінансують із

державного бюджету, як й інші подібні установи, залежні від політичної системи та пов'язані з нею. Приклади: PinchukArtCentre – міжнародний центр сучасного мистецтва та відкрита платформа як для митців, так і для відвідувачів. PinchukArtCentre організовує виставки провідних міжнародних та українських художників і підтримує різні інші культурно-мистецькі ініціативи. Мистецький Арсенал – державна інституція, де проводять масштабні виставки українського мистецтва. British Council Ukraine – міжнародна організація Сполученого Королівства, яка має на меті розширення культурних відносин між країнами. В Україні British Council Ukraine розвиває міжнародну співпрацю у напрямках: театр і танець, кіно, сучасне образотворче мистецтво та музика.

Отже, дизайн-освіта ХХІ століття має орієнтувати майбутніх фахівців дизайну не лише на пізнання цілісного світу, проектування нової реальності, у якій би краса із доцільністю стали основою архітектонічної творчості, просторового формотворення художників-конструкторів у різних напрямках життєдіяльності українського суспільства, але й готовності до підприємницької діяльності.

Методологічною основою підготовки дизайнерів на сьогодні постає «трикутник» основних функцій сучасного дизайну: соціально-культурної, утилітарно-споживчої і естетично-підприємницької. Такий підхід дає підстави визначити, що підготовка майбутніх дизайнерів до підприємницької діяльності — це підготовка до професійної підприємницької діяльності, спрямованої на інновативну, суттєву та позитивну зміну у суспільстві. Підприємництво в Україні стає трендом. Використання підприємницьких підходів до вирішення проблем підносить підприємництво в сфері дизайну на новий рівень розвитку.

Щодо перспектив цього напрямку зазначимо наступне. По-перше, вивчення закордонного й кращого вітчизняного досвіду дає підстави вважати, що підготовку підприємців з дизайну у закладах освіти необхідно здійснювати за

практикоорієнтованими навчальними програмами. По-друге, використання гнучких модульних програм, які мають постійно удосконалюватися під впливом зворотного зв'язку із успішними підприємцями, зокрема із випускниками цього закладу. По-третє, має здійснюватися інтенсифікація освітнього процесу за рахунок використання інтерактивних методів навчання, сучасних інформаційних та технічних засобів освіти. Крім того, обов'язковим є використання елементів інфраструктури підтримки підприємництва (бізнес-інкубаторів, технопарків, навчально-ділових центрів тощо) для формування практичних навичок майбутніх підприємців у дизайні.

Високоякісна підготовка підприємців неможлива без чіткого визначення науково обґрунтованих вимог до компетентності громадян, які вирішили заснувати власну справу або працювати у малому бізнесі. До головних професійних функцій підприємця насамперед потрібно зарахувати вміння правильно оцінювати ситуацію на ринку в тому секторі економіки, в якому розвивається його бізнес, визначати шляхи одержання необхідних фінансових ресурсів, страхування підприємницького ризику, знати основи спрощеного бухгалтерського обліку та звітності малого підприємства. Фахівці з дизайну як засновники малих підприємств повинні мати широкий світогляд, високий інтелектуальний потенціал і рівень культури, здатність до самовдосконалення, вміння творчо підходити до вирішення проблем та обирати оптимальні варіанти рішень. Усе це має бути впроваджено до освіти дизайнерів.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок. Отже, підготовка майбутніх дизайнерів до підприємницької діяльності є актуальною проблемою сучасності, що потребує проведення наукових досліджень, нормативно-правового і практичного забезпечення. Серед подальших перспектив дослідження важливим напрямом вбачається порівняльно-педагогічний аналіз вітчизняних та зарубіжних моделей підготовки майбутніх фахівців до підприємницької діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Arts University of Bournemouth [Офіційний сайт]. Access technique: <http://aub.ac.uk/courses/ba/ba-graphic-design/course-journey/>
2. Looking Out : Effective Engagement with Creative and Cultural Enterprise Discussions [cited February 12, 2012] [Електронний ресурс]. Access technique: <http://www.adm.heacademy.ac.uk/library/files/adm-heaprojects/looking-out/final-reports/lookingoutartshe.pdf>
3. Nottingham Trent University Course Specification [Офіційний сайт]. Access technique: http://www.ntu.ac.uk/pss_downloadable_content/programme_specification/60809.pdf
4. Tappin, S., 2009. The UK Vocational Education and Training System / Sue Tappin. – London : Vocational Partnerships : British Council.

REFERENCES

1. Arts University of Bournemouth [Офіційний сайт]. Access technique: <http://aub.ac.uk/courses/ba/ba-graphic-design/course-journey/>
2. Looking Out : Effective Engagement with Creative and Cultural Enterprise Discussions [cited February 12, 2012]: <http://www.adm.heacademy.ac.uk/library/files/adm-heaprojects/looking-out/final-reports/lookingoutartshe.pdf>
3. Nottingham Trent University Course Specification. Access technique: http://www.ntu.ac.uk/pss_downloadable_content/programme_specification/60809.pdf
4. Tappin, S. The UK Vocational Education and Training System / Sue Tappin. – London : Vocational Partnerships : British Council, 2009, 34 p.

Svetlana Alekseeva

DESIGN AND ENTREPRENEURSHIP: MODERN PROBLEMS AND PROSPECTS OF PREPARATION FOR ENTREPRENEURIAL ACTIVITIES IN THE DESIGN EDUCATION SYSTEM

***Abstract.** The article analyzes the main features of the combination of design and entrepreneurship. The features of entrepreneurial activity in design as a process of becoming distinctive young creators of innovative ideas and projects, authors of extraordinary methods and technologies, inventors of new techniques and ways of social development have been determined. According to the qualification characteristics of the profession, the main professional functions of the designer have been defined. The designer should generate innovative approaches to problems solving, initiate transformation, economic and technological progress. Modern entrepreneurship is increasingly becoming socially oriented. This ensures the well-being of the nation and self-realization of the designer's professional abilities. In connection with the above, it is possible to talk about entrepreneurship in the field of design, the main characteristics of which include the rational and harmonious agreement of economic interests, as well as socio-economic needs of society. Design entrepreneurs take creative and innovative ideas and transform them into sustainable business models, as well as implementing various innovative approaches.*

Different types of design entrepreneurs have been systematized in the article. These are Art-preneurs, Culture entrepreneurs, Creative entrepreneurs, Business entrepreneurs in the arts, Social entrepreneurs, Community entrepreneurs, Digital entrepreneurs in the arts. Entrepreneurship is the ability and willingness to grow a business and manage it systematically for profit. Architectural bureau, music studio, online media, video production, textile production workshop, film festival, advertising agency and TV channel are all formats for organizing creative

business and doing business. The main factor here is the focus on profit through artistic ideas and creativity.

The methodological basis for training designers today is the "triangle" of the three main functions of modern design: socio-cultural, utilitarian-consumer and aesthetically-entrepreneurial. This approach gives grounds to determine that the preparation of future designers for entrepreneurship is the preparation for professional entrepreneurial activity aimed at innovative, significant and positive changes in society. Entrepreneurship is becoming a trend in Ukraine. Using entrepreneurial approaches to problem solving takes design entrepreneurship to a new level of development.

The article describes the problems and prospects of preparing future designers for entrepreneurship. The main focus is on practice-oriented training programs, feedback from successful entrepreneurs, on the intensification of the educational process through the use of interactive teaching methods, advanced information and technical means of education. In addition, it is imperative to use elements of the business support infrastructure (business incubators, techno parks, training and business centers, etc.) to develop the practical skills of future entrepreneurs in design.

Key words: *Artpreneurs, Culture entrepreneurs, Creative entrepreneurs, Business entrepreneurs in the arts, Social entrepreneurs, Community entrepreneurs, Digital entrepreneurs in the arts.*